

Sygn. akt II AKa 268/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Tyrła

Sędziowie: SA Anna Zdziarska

SO (del.) Paweł Dobosz (spr.)

Protokolant: sekret. sąd. Sylwester Leńczuk

przy udziale prokuratora Marka Deczkowskiego

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2020 roku

w sprawie z wniosku Z. K. przeciwko Skarbowi Państwa o zadośćuczynienie za krzywdę wyrządzoną wnioskodawcy w związku z wykonaniem decyzji nr (...) Komendanta Wojewódzkiego MO w L. z dnia 13 grudnia 1981 r. o internowaniu

apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 25 kwietnia 2019 roku, sygn. V Ko 49/19

- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że ponad zasądzoną w pkt I zaskarżonego wyroku kwotę zadośćuczynienia dodatkowo zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy Z. K. kwotę 50 000 (pięćdziesiąt tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
- w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy;
- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Z. K. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) z tytułu ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym;
- wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IIAKa268/19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1. **CZĘŚĆ WSTĘPNA**

1.1. **Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji**

Wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 25.04.2019 r. w sprawie V Ko 49/19

1.2. **Podmiot wnoszący apelację**

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. **Granice zaskarżenia**

1.1.1. **Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.1.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. **Wnioski**

#	uchylenie	#	zmiana
2. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
2.1.	Naruszenie art. 8 ust. 1 ustawy z 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego poprzez błędną wykładnię skutkującą zasądzeniem zadośćuczynienia za doznana krzywdę wynikłą z wykonania wobec wnioskodawcy decyzji nr (...) Komendanta Wojewódzkiego MO w L. z 13.12.1981 r. o internowaniu, w kwocie 35 000 zł, która jest kwotą nieadekwatną do poziomu krzywdy doznanej przez wnioskodawcę.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny			
Sąd pierwszej instancji wskazał na wszystkie okoliczności, które powinny być podstawą oceny rozmiarów krzywdy doznanej przez			

wnioskodawcę. Zgodzić się jednak należy z pełnomocnikiem, że nieodpowiednią wagę w kształtowaniu wysokości zadośćuczynienia przypisano poczuciu krzywdy wnioskodawcy wynikającego z represji przez niego doświadczonych za jego działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Poczucie krzywdy osoby pozbawionej wolności jest głębsze i dotkliwsze gdy uwzględni się fakt, że ryzykowała ona swoją wolność i zdrowie, by walczyć z opresyjnym systemem totalitarnego państwa. Przy wysokości zadośćuczynienia z ustawy z 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego należy uwzględniać nie tylko warunki w jakich osoba ta była pozbawiona wolności, okres izolacji, jego konsekwencje dla jej życia osobistego i zawodowego, zerwanie relacji z osobami bliskimi i ich następstwa dla stanu psychicznego represjonowanego. Okoliczności te mogą bowiem być porównywalne z tymi, jakie są podstawą dochodzenia roszczeń z tytułu niesłusznego skazania, tymczasowego aresztowania lub zatrzymania. Rozmiary

krzywdy osoby represjonowanej zwiększa poczucie niesprawiedliwości wynikające z tego, że za działania dla dobra społeczeństwa i przywrócenia praw i wolności obywatelskich aparat państwowy pozbawiał taką osobę wolności, którym nieraz towarzyszyły inne czynności wymierzone w jej życie i zdrowie. Takie poczucie krzywdy jest tym większe im bardziej doniosłe osoba represjonowana podejmowała działania dla niepodległego bytu Państwa Polskiego i im dotkliwiej z tego powodu była szykanowana. Niewątpliwie wysokość przyznanego wnioskodawcy zadośćuczynienia nie w pełni te składniki krzywdy uwzględniała i w tym zakresie konieczna była ingerencja sądu odwoławczego w treść rozstrzygnięcia sądu okręgowego, bo doszło do naruszenia wskazywanego w zarzucie przepisu ustawy z 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego

Wniosek

Zmiana zaskarżonego wyroku w części i # zasadny

<p>zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz Z. K. dodatkowo kwoty 215 000 zł zadośćuczynienia wraz z odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty.</p>	<p># częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>W ocenie sądu odwoławczego wniosek o zasądzenie dodatkowej kwoty 215 000 zł zadośćuczynienia raził niewspółmiernością w stosunku do rozmiarów krzywdy doznanej przez wnioskodawcę. Warunki w jakich był pozbawiony wolności wnioskodawca oraz negatywne odczucia powstałe wskutek izolacji, jak też następstwa dla jego sytuacji życiowej miały typowy charakter dla tego okresu represji totalitarnego państwa i porównywalny z rozmiarami krzywdy innych osób represjonowanych w tym czasie. Okoliczności związane z walką wnioskodawcy o niepodległy byt Państwa Polskiego oraz krzywdą, jaka go dotknęła w związku z pozbawieniem go wolności za taką patriotyczną postawę w ocenie sądu odwoławczego uwzględnia w wystarczającym stopniu dodatkowa kwota zadośćuczynienia 50 000</p>		

zł. Łącznie zasądzona kwota zadośćuczynienia w wysokości 110 000 zł za 11 miesięcy internowania jest odpowiednia i w odniesieniu do poniesionej przez wnioskodawcę krzywdy i w stosunku do warunków społeczno - ekonomicznych w kraju. Nie będzie ona postrzegana jako nadmierne wzbogacenie wnioskodawcy, a jako adekwatna rekompensata za doznane przez niego krzywdy. Wysokość w taki sposób ukształtowanego zadośćuczynienia za jeden miesiąc pozbawienia wolności z jednej strony istotnie przewyższa przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej, co powoduje, że ma realny charakter. Z drugiej strony nie przekracza granic, które w ocenie społecznej mogłyby zostać uznane za nadmierne i pozostające w rażącej dysproporcji do przeciętnego poziomu życia obywatela Rzeczypospolitej Polskiej. Zrozumiałe jest, że społeczeństwo powinno wynagradzać krzywdy, które poniosły osoby walczące dla jego dobra, ale pamiętać należy, że taka rekompensata powinna pozostawać w odpowiednich proporcjach do zasobów społeczeństwa i nie powinna przekraczać jego możliwości finansowych. Wydatki ponoszone przez Skarbu Państwa na takie

cele związane są przecież z działaniami totalitarnej władzy, która uciskała całe społeczeństwo. Sprawiedliwa odpłata za krzywdy poniesione przez osoby represjonowane nie może więc generować kosztów, które uznane zostaną za społecznie nieuzasadnione i niesłuszne. Z tej perspektywy zasądzone na rzecz wnioskodawcy zadośćuczynienie w pełnej kwocie 110 000 zł wyważa w sposób równomierny opisane wartości.

<p>3. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>1.5. <u>Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>3.1.1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Rozstrzygnięcie z pkt II wyroku sądu pierwszej instancji o oddaleniu wniosku o zadośćuczynienie ponad kwotę 85 000 zł.</p>	
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>Bezzasadność zarzutu apelacji zmierzającego do zmiany powyższego rozstrzygnięcia w całości, a uznanie, że konieczna była tylko częściowa zmiana zaskarżonego wyroku.</p>	
<p>1.6. <u>Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>3.2.1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p>Dodatkowe zasądzenie na rzecz wnioskodawcy Z. K., ponad zasądzoną w pkt I zaskarżonego wyroku</p>	

kwotę zadośćuczynienia, kwoty 50 000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.	
Zwięźle o powodach zmiany	
Uznając częściową zasadność zarzutu w części uwzględniono wniosek apelacji o zmianę wyroku.	

4. *Koszty Procesu*

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
3	Na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. i § 11 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z 22.10.2015 r. zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz Z. K. kwotę 240 zł z tytułu ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym.
4	Na podstawie 554 § 4 k.p.k. wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym obciążono Skarb Państwa.

5. *PODPIS*

Anna Zdziarska Dorota Tyrała Paweł Dobosz

<u>1.3.Granice zaskarżenia</u>	
Kolejny numer załącznika	1
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik wnioskodawcy
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Oddalenie wniosku ponad kwotę 35 000 zł.

<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		

#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana